

Styret – Salten Brann IKS

Styresak nr. 38/23

21. juni 2023

RAMMER FOR BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2024 – 2027

- Vedlegg A: Økonomiplan 2023 – 2026

Oppsummering

Den overordnede utfordringen i økonomiplanperioden 2024 – 2027 er å skape samsvar mellom struktur og finansiering. Også håndteringen av fremtidige pensjonskostnader er en vesentlig utfordring. Disse forventes å øke i takt med lønns- og prisutviklingen, samtidig som at selskapets fond for utjevning av svingninger i pensjonskostnadene tømmes. Videre ligger det utfordringer i å finne økonomisk inndekning for nødvendige materiellinvesteringer og kompetanseheving i deltidsstyrken.

Det vil bli helt nødvendig å gjennomføre inngripende tiltak både på administrativ og operativ side for å nå effektiviseringsmålene som er nødvendig for å skape balanse mellom vedtatt finansiering og forventede kostnader.

Økonomisk utvikling

Frem til 2018 hadde selskapet en utvikling i totale driftsutgifter og kommunale overføringer

Figur 1: Økonomisk utvikling 2016 - 2023

som i hovedsak fulgte utviklingen i kommunal deflator. Fra 2018 og frem til 2022 var det derimot tilnærmet nullutvikling i de kommunale overføringene. I 2018 var overføringene på til sammen 87,5 MNOK mens de i 2022 var på 87,3 MNOK (figur 1, blå graf). Dersom utviklingen i denne perioden hadde fulgt kommunal deflator (figur 1, grønn graf) ville overføringene i 2022 vært på 100,8 MNOK. Akkumulert for perioden 2018 – 2023 har besparelsene i den kommunale finansieringen vært på 38,4 MNOK sammenlignet med utviklingen i kommunal deflator fra starten av perioden.

I samme periode har det ikke vært foretatt reduksjoner av betydning i den organisatoriske strukturen eller oppgaveporteføljen, og utgiftsnivået har derfor økt i takt med den generelle lønns- og prisstigningen. Samtidig har pensjonsinnbetalingene økt betydelig, særlig mot slutten av perioden.

Differansen mellom nivået på utgifter og inntekter har i hovedsak vært dekket inn på tre måter: gjennom effektivisering og besparelser, økte salgsinntekter og bruk av selskapets fond. De viktigste konsekvensene er at materiellanskaffelser er utsatt, det har oppstått et betydelig etterlep på området kompetanseutvikling og fondene er nær tømte. Dessuten har det oppstått utfordringer med likviditeten, noe som har medført behov for etablering av kassakreditt for håndtering av løpende utgifter.

For perioden 2024 – 2027 er det vedtatt at utviklingen i kommunale overføringer skal følge utviklingen i kommunal deflator, og dette legges til grunn for de økonomiske rammene i perioden. Det forutsettes at selskapet kompenseres for eventuelle økninger i lønns- og prisnivå ut over kommunal deflator, som eierkommunene mottar kompensasjon for gjennom økt skatteinngang og ekstraordinære statlige overføringer.

Driftsinntekter

Selskapets samlede driftsinntekter i 2023 er på 144,9 MNOK, og utgjøres av kommunale overføringer (66%), salgsinntekter (28%) og refusjoner (6%).

Kommunale overføringer

I perioden 2024 – 2027 legges det til grunn at utviklingen i inntektene fra kommunale overføringer vil være i henhold til kommunal deflator, med utgangspunkt i et nivå for 2023 på 96,3 MNOK.

Salgsinntekter

For inntektene fra salg av alarmtjenester tas det utgangspunkt i et forventet inntektsnivå på 35,4 MNOK i 2023, og en årlig økning på mellom 7 og 8 prosent inkludert forventet prisvekst gjennom fireårsperioden. I 2025 vil imidlertid nåværende kunder fra kommunene i Sør-Troms, der selskapet i dag leverer alarmtjenester, bli overført til 110 Troms. Inntektene fra disse kommunene vil derfor falle bort, og gi en reduksjon i inntektene på 1,4 MNOK fra 2024 til 2025. Øvrige salgsinntekter kommer i hovedsak fra fakturering av unødige utrykninger, tilfeldig salg av feiertjenester, fakturering av sekundære oppdrag og salg av kurs og kompetanse. Disse øvrige inntektene forventes å utgjøre omtrent 7,5 MNOK årlig i perioden 2024 – 2027.

Utviklingen i refusjoner varierer med refunderbare fravær, som syke- og fødselspermisjoner. Selskapet har generelt et lavt sykefravær, men antall langtidssykemeldinger og permisjoner varierer fra år til år. Det kalkuleres likevel med at inntektene fra refusjoner holder seg på et jevnt nivå gjennom planperioden, for 2024 anslått til 11,5 MNOK.

Utgifter

Selskapets samlede driftsutgifter i 2023 er på 150,3 MNOK, og utgjøres av lønnsutgifter (73%), kjøp av varer og tjenester (22%), og avskrivninger og kapitalkostnader (MVA) (5%).

Lønnsutgifter

Selskapet har i 2023 budsjetterte utgifter til lønn og sosiale kostnader på 109,5 MNOK. Med bakgrunn i forventet inntektsnivå i perioden 2024 – 2027 må disse utgiftene ned. En naturlig konsekvens er at stillingsrammen må reduseres.

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

En foreløpig analyse viser at det – avhengig av effekten av andre tiltak – kan bli nødvendig med et nedtrekk i stillingsrammen med inntil 3 – 4 stillinger, og at det er nødvendig å starte prosessen slik at dette gir en kostnadsreducerende effekt allerede fra 2024.

Varer og tjenester

Budsjetterte utgifter til varer og tjenester i 2023 er på 33,9 MNOK. I perioden 24 – 27 planlegges det med en gradvis reduksjon av utgiftsnivået ned mot et nivå på ca 29,0 MNOK mot slutten av perioden. Reduksjonen henger sammen med interne overføringer fra 110 som er tilbakebetaling av midler som selskapet har lagt ut på vegne av 110 Nordland for dekning av prosjektkostnader knyttet til nytt oppdragshåndteringsverktøy

Kompetanse – problematisere fakturering av kostnader til eierkommunene

Fagspesifikke kompetanser innenfor brann- og redning krever utdanning ved Norges brannskole (NBSK). I dagens modell søker det enkelte brannvesen om kursplasser ved aktuell utdanningsretning, og dekker kostnader knyttet til fagutdanningen. For deltidsmedarbeidere kan hele eller deler av utdanningen gjennomføres i eget brannvesen, etter fagplaner godkjent av NBSK. For Salten branns vedkommende er størsteparten av kostnadene til kompetanseutvikling knyttet til deltidsstyrken.

Det eksisterer et betydelig etterslep på utdanning av deltidsmannskaper og -ledere. Etterslepet er delvis skapt ved at utdanning ikke lot seg gjennomføre i perioden med koronarestriksjoner, delvis ved manglende kapasitet til gjennomføring av obligatorisk praksisperiode ved NBSK og delvis gjennom utilstrekkelig finansiering. Status pr kommune vises i tabellen nedenfor:

Type kurs	Bodø	Fauske	Saltdal	Gildeskål	Hamarøy	Meløy	Steigen	Sørfold	Værøy	Beiarn	Samlet
	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*	Behov*
NBSK - Deltid - Grunnkurs for deltidspersonell	15	14	6	29	14	7	3	5	6	8	107
NBSK - Deltid - Utrykningslederkurs deltid	0	4	0	2	9	0	2	2	2	3	24

Fra 2024 starter fagskoleutdanningen ved NBSK, der hele opplæringssystemet endres slik at studentene selv bekoster egen utdanning og vil ha fullverdig fagutdanning ved tiltredelse. Dette gjelder imidlertid kun for heltidsmannskaper innen alle fagfelt. For deltidsmannskaper vil man i overskuelig fremtid fortsatt måtte forholde seg til dagens opplæringsystem.

I selskapsavtalens §7, pkt 2 er det fastslått at: «Kostnader knyttet til utdanning av utrykningsledere og brannkonstabler dekkes av den enkelte kommune.» Frem til nå har disse kostnadene vært dekket som en felleskostnad, og har vært fordelt etter gjeldende nøkkel for kostnadsfordeling. I fremtiden vil derimot kostnader knyttet til kompetanse bli henført direkte til brannordningen i den enkelte kommune, og fastsettes gjennom dialog mellom selskapet og kommunen. Kompetansekostnader som relateres til deltidsstyrken vil derfor ikke inngå i budsjetteringen i planperioden 2024 – 2027.

Investeringer – kapitalkostnader som binder opp selskapet

Det er omfattende behov for fornyelse av selskapets materiell, i hovedsak brannbiler av varierende størrelser samt annet beredskapsmateriell. Selv om implementering av vedtatt brannordning med tilhørende materiellplan er utsatt, er det likevel behov for å investere i utskifting av det eldste og minst brukbare materiellet.

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

I 2024 planlegges det med investeringer for 15,8 MNOK, og i 2025 for 11,8 MNOK. Med planlagte investeringer vil utgående lånesaldo i 2025 være på 55,7 MNOK, noe som er beregnet å gi årlige renteutgifter på ca 2,1 MNOK og et årlig avdrag på rundt 2,8 MNOK.

Det er betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen i rente i planperioden, noe som vil kunne påvirke utgiftsnivået og dermed også investeringsevnen. Den planlagte økningen i investeringer påfører også selskapet langvarige økonomiske forpliktelser knyttet til kapitalkostnader. Investeringene som er planlagt i perioden anses imidlertid som helt nødvendige for at selskapet skal være i stand til å opprettholde fremtidig tjenesteleveranse.

Inv nr	Investeringsarter for 2023	2023	2024	2025	2026
INV2326-1	Digitale operasjonelle verktøy	kr 500 000	kr 500 000	kr 500 000	kr 500 000
INV2326-2	Servicebiler feiertjeneste (Lån - 23-26)	kr 500 000		kr 500 000	
INV2326-3	Administrative kjøretøy forebyggende	kr 500 000		kr 500 000	
INV2326-4	Frigjøringsutstyr tungbil, Bodø og Fauske	kr 400 000			kr 600 000
INV2326-5	Kjøretøy generelt med tilhørende utstyr (Rammeavtale)	kr 5 000 000	kr 15 000 000	kr 10 000 000	
INV2326-6	Opprusting brannøvningsfelt Kvalvika - inkl "mobil" øvningscontainer rigg	kr 3 500 000			
INV2326-7	HMS-krav på utskifting av hjelmer med tilbehør	kr 300 000	kr 300 000	kr 300 000	
INV2326-8	Aktivt hørselvern HMS krav, Sambandsløsning	kr 500 000		kr 500 000	
INV2326-9	Nye tjenester/brannordning	kr 500 000			
INV2326-10	Tankbil for å sikre slukkevarmsforsyning - skal betales av kommunene	kr 1 200 000			
Sum	SUM	kr 11 700 000	kr 15 800 000	kr 11 800 000	kr 1 100 000

Videre planlegges det på nasjonalt nivå investeringer i ny løsning for nødkommunikasjon og alarmhåndteringsverktøy for 110 sentralene, med antatt oppstart i 2025 – 2026. Disse ventes å bli lånefinansiert gjennom en felles, nasjonal løsning, der hver sentral betaler sin andel etter en fastsatt fordelingsnøkkel. Omfanget av kostnader knyttet til disse investeringene er foreløpig ikke kjent.

Fond, pensjon og likviditet

Med historisk og planlagt fondsbruk vil selskapets fondsreserver i hovedsak være tømt i løpet av 2024. Dette øker selskapets økonomiske sårbarhet, og vil medføre større svingninger i årlige finansieringsbehov. Særlig vil nivået på pensjonskostnadene variere i en situasjon der det ikke foreligger fondsreserver for å jevne ut svingninger.

Som en konsekvens av at fondene gradvis har blitt tømt, har også likviditeten blitt svekket. Med unntak av øremerkede fondsmidler, som avsettes på egne konti, inngår disposisjonsfondene i selskapets tilgjengelige kapital. Med reduksjonen av saldo på fondene, er således likviditeten også redusert. Mens selskapet i 2019 hadde en gjennomsnittlig månedlig saldo på 10,5 MNOK på driftskontoen, var tilsvarende tall redusert til 7,4 MNOK i 2023. Så langt i 2023 har driftskontoen en negativ gjennomsnittlig månedlig saldo på -1,4 MNOK, med bevegelse helt ned mot -6,5 MNOK i én enkelt måned.

Det er ventet at pensjonskostnadene vil øke betydelig i årene som kommer som følge av økende lønns- og prisnivå nasjonalt. Uten fondsreserver vil det bli nødvendig å budsjettere med brutto pensjonskostnader, mot dagens ordning hvor det budsjetteres med netto kostnader og fondet anvendes som buffer mellom netto og brutto kostnad for selskapet. Uten fondsmidler må hele bruttokostnaden innbetales. Dette øker det årlige finansieringsbehovet med anslagsvis 8 – 10 MNOK årlig med utgangspunkt i dagens nivå.

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Selskapet har også som et langsiktig mål å gjenopprette et fritt disposisjonsfond med tilstrekkelig kapital til å kunne anskaffe en ny mannskapsbil for å opprettholde evnen til kontinuerlig tjenesteleveranse i tilfelle totalhavari.

Til tross for lave fondsreserver i inngangen til planperioden, planlegges det allerede i 2024 med fondsavsetning på 8,4 MNOK. Dette er beregnet overskudd på salg av alarmtjenester, og er avsetninger som skal bidra i finansieringen av fremtidige materiellinvesteringer ved 110 nødsentral. I påfølgende år er det planlagt med henholdsvis 13,5 MNOK i fondsavsetning for samme formål i 2025 og 16,0 MNOK i 2026.

Dekning av tidligere års merforbruk

Årsresultatet for 2022 viste et merforbruk på 8,5 MNOK, som skal dekkes inn i planperioden med 3,5 MNOK i 2024, og 2,5 MNOK i årene 2025 og 2026.

Effektivisering

I økonomiplanperioden 2024 – 2027 er det et gap mellom finansieringsbehov og vedtatt utvikling i kommunale overføringer som vist i tabellen nedenfor. Gapet må dekkes inn gjennom effektivisering.

Tabellen nedenfor viser størrelsen av gapet pr år i økonomiplanperioden, og årlig effektiviseringsbehov. Det vil bli nødvendig å redusere administrative kostnader med 3,4 MNOK årlig sammenlignet med 2023-nivået allerede fra 2024. Det vil også bli nødvendig med en revisjon av brannordningen. Revisjonen må gjennomføres slik at den man oppnår en årlig effektiviseringsgevinst på 4,0 MNOK fra 2025. Dette vil gi en samlet årlig besparelse på 7,4 MNOK fra 2025, og bevirke til at selskapet fra 2026 vil oppnå balanse mellom behov og finansiering.

Finansiering	2024	2025	2026	2027
Kommunal finansiering - behov	103 204 701	102 828 503	102 551 136	102 551 136
Kommunal finansiering - krav	95 200 000	95 200 000	95 200 000	95 200 000
UNDERDEKNING	-8 004 701	-7 628 503	-7 351 136	-7 351 136
Effektivisering - administrativt	3 400 000	3 400 000	3 400 000	3 400 000
Effektivisering - brannordning		4 000 000	4 000 000	4 000 000
KONTROLLINJE	-4 604 701	-228 503	48 864	48 864
Grunnutdanning - bilateral med kommuner	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000

For å nå de administrative effektiviseringsmålene vil det bli nødvendig med en reduksjon i stillingsrammen med 3 – 4 stillinger allerede fra 2024. Målene knyttet til brannordning vil trolig kreve nedleggelse av eksisterende brannstasjoner, reduksjon av bemanning ned til minimumskravene i lov og forskrift og endring av materielloppsett. Potensialet vil imidlertid variere fra kommune til kommune, og vil i hovedsak gi kostnadsreduksjoner bare i de kommunene der tiltak gjennomføres.

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar rammer for BØP 2024 – 2027.

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Økonomiplan 2023 – 2026

Poster	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	33 236 664	39 818 150	45 701 150	44 104 150	46 807 150
Refusjoner	37 385 271	8 731 992	11 457 344	11 185 594	11 203 094
Kommunale overføringer	87 164 509	96 327 285	103 204 701	102 828 503	102 551 136
Sum driftsinntekter	157 786 444	144 877 427	160 363 194	158 118 246	160 561 379
Driftsutgifter					
Lønnskostnad	82 022 799	88 027 209	88 540 307	88 540 307	89 099 566
Sosiale utgifter	18 350 993	21 513 825	21 002 806	21 002 806	21 002 806
Kjøp av varer og tjenester	24 800 384	33 896 586	31 833 998	28 424 238	28 707 234
Overføringer og tilskudd til andre (momskomp)	3 133 213	1 499 273	2 094 523	2 607 023	2 624 523
Avskrivninger	2 552 000	5 312 000	6 812 000	7 812 000	8 312 000
Sum driftsutgifter	159 024 413	150 248 893	150 283 634	148 386 374	149 746 129
Brutto driftsresultat	(1 237 970)	(5 371 466)	10 079 560	9 731 872	10 815 250
Finansposter					
Renteinntekter	6 700	6 700	6 700	6 700	6 700
Utbytter					
Renteutgifter	519 028	1 115 022	1 883 066	2 145 304	2 118 069
Avdrag på lån (15 år - fra år 2020)	1 730 094	2 579 421	3 115 110	3 552 174	3 506 782
Netto finansutgifter	3 315 578	(3 687 743)	(4 991 476)	(5 690 778)	(5 618 152)
Motpost avskrivninger	2 552 000	5 312 000	6 812 000	7 812 000	8 312 000
Netto driftsresultat		(3 747 209)	11 900 084	11 853 094	13 509 098
Disp. eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering					
Avsetninger til bundne driftsfond feier					
Bruk av bundne driftsfond feier	(5 558 000)	(3 219 964)	-		
Avsetninger til disposisjonsfond	3 498 180	690 991	8 400 084	13 519 094	16 009 098
Bruk av disposisjonsfond	(1 000 000)	(1 324 834)	-	(4 000 000)	(5 000 000)
Dekning av tidligere års merforbruk		-	3 500 000	2 500 000	2 500 000
Avvik kommunalfinansiering	-	0	0	0	0

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 05, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no